

ОТЗЫВ

зарубежного научного консультанта

**кандидата педагогических наук, доцента Е.А. Башаркиной
на диссертационную работу Ахмеджанова Асада Бисенгазыевича
«Народные традиции в содержании образования как основа
формирования профессиональной мотивации будущих юристов»,
представленную на соискание степени доктора философии (PhD)
по специальности: 6D010300 – «Педагогика и психология»**

Система современного высшего образования по результатам профессиональной подготовки должна обеспечить ускоренную социализацию каждого выпускника – будущего юриста, уверенное вхождение в самостоятельную трудовую жизнь каждого молодого специалиста, заложить прочную базу для формирования профессиональной мотивации будущих юристов, построения их успешной профессиональной карьеры.

Решение данной задачи требует подготовки нового поколения юристов, обладающих высоким уровнем теоретико-правовых знаний, профессиональными навыками по их применению и высоким уровнем воспитанности профессионально значимых личностных качеств.

Тема диссертационного исследования Ахмеджанова А. Б. «Народные традиции в содержании образования как основа формирования профессиональной мотивации будущих юристов» является актуальной в современном обществе. Безусловной актуальностью характеризуется проблема повышения мотивации профессиональных потребностей будущих юристов с точки зрения обоснования содержания образования как основы формирования профессиональной мотивации будущих юристов. По данной проблеме опубликован ряд трудов о значении таких понятий, как «профессиональная компетенция», «потенциал», «интеллектуальный потенциал», «социальное самочувствие» и значении его применения. Это также подтверждает актуальность темы диссертационного исследования, которая посвящена проблеме подготовки будущих юристов в вузе, осуществляемой в логике модернизации системы образования, направленной на подготовку кадров, способных решать поставленные перед ними задачи в новых условиях.

Диссертация А. Б. Ахмеджанова представляет собой логически выстроенное научное исследование. В ней осуществлено новое решение научной задачи, имеющей системно-педагогическое значение, где на основе положений философских, психологических и педагогических концепций развития и саморазвития личности, методологии целостного педагогического пространства была разработана процессуальная специфика развития субъектной позиции будущих юристов в образовательной системе вуза, обеспечивающая становление их гражданственности; предложена концептуальная модель системы обучения и воспитания в образовательной системе вуза; определены оперативные цели образовательной системы,

2

выраженные в уровнях усвоения и нравственных категориях; определены механизмы развития будущих юристов как субъектов учения и самовоспитания. В диссертации обосновано эффективное использование народных традиций и обычаев в формировании содержания образования, мотивов профессиональной потребности будущих юристов; рассмотрение содержания образования на принципах анализа, традиций и обычаев казахского народа. Впервые профессионализм будущих юристов представляет собой совокупность предметов науки, инноваций, преемственности, целостности, систематичности и т.д.

Структура диссертации логично отражает суть научного исследования и включает введение, три главы, заключение, список использованной литературы и заключение. Необходимо отметить обширный и содержательный историко-педагогический анализ источникового материала по первой главе, конструктивное обращение автора к опыту психологии и народной педагогики в воспитательном процессе будущих юристов через народные казахские традиции, на примере казахских биев. Работа базируется на достаточном количестве библиографического материала, отличается убедительным анализом многочисленных источников и фактов, написана грамотно, аккуратно оформлена. Грамотно организована и проведена опытно-экспериментальная работа. Достоверность и обоснованность полученных результатов обусловлена методологической точностью исходных теоретических положений, использованием методов, адекватных поставленным задачам исследования, использованием методов математической статистики для обработки результатов опытно-экспериментальной работы, подтверждением гипотезы исследования его результатами.

Общие сведения о публикациях результатов исследования: число общих научных публикаций по теме исследования составляет 9 статей, из них 4 статьи в материалах международных и зарубежных конференций, 4 статьи в журналах рекомендованных ККСОН МОН РК, 1 статья в журнале «Jornal of Intellectual Disability-Diagnosis and Treatment», входящих в базу данных Scopus. Материал научных публикаций нашел отражение в диссертации.

За время обучения А. Б. Ахмеджановым пройдены научные стажировки в Учреждениях образования «Могилёвский государственный университет имени А. А. Кулешова» в 2018 г. (с 23.04.2018 г. по 23.05.2018 г.) по теме научного исследования (справка имеется), «Российский экономический университет им. Плеханова», г. Москва Российской Федерации в 2018 г. (с 10.09.2018г. по 10.10.2018г.).

Таким образом, диссертационная работа Ахмеджанова Асада Бисенгазыевича отличается научной новизной, теоретической и практической значимостью и представляет собой самостоятельное, завершённое научное исследование, имеющее существенное значение для теории и практики высшего профессионального образования.

3

Диссертация по теме «Народные традиции в содержании образования как основа формирования профессиональной мотивации будущих юристов», выполненная Ахмеджановым Асадом Бисенгазыевичем, отвечает требованиям, предъявляемым к диссертационным работам Комитетом по контролю в сфере образования и науки Республики Казахстан, в связи с чем рекомендую данную работу к публичной защите на соискание степени доктора философии (PhD) по специальности 6D010300 – «Педагогика и психология».

**Зарубежный научный консультант,
кандидат педагогических наук, доцент,
доцент кафедры педагогики
факультета педагогики и психологии детства
Могилевского государственного
университета имени А.А. Кулешова**

Е.А. Башаркина

4

6D010300 – Педагогика және психология мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алуға ұсынылған Ахмеджанов Асад Бисенгазыевичтің «Болашақ заңгерлердің кәсіби уәжін қалыптастырудың негізі ретінде білім мазмұнындағы халықтық дәстүрлер» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына шетелдік ғылыми кеңесшінің

ШКІРІ

Қазіргі жоғары білім жүйесінде әр түлектің, яғни болашақ заңгердің жедел әлеуметтенуін, әрбір жас маманның еңбек өміріне сенімді енуін қамтамасыз етуі, болашақ заңгерлердің кәсіби уәжін қалыптастыруы, жас заңгердің табысты кәсіби мансабын құруға қажетті берік негізді қалыптастыруы қажет.

Аталмыш міндетті шешу үшін теориялық-құқықтық білім деңгейі жоғары, кәсіби дағдыларға және кәсіби маңызды тұлғалық қасиеттердің жоғары деңгейіне ие заңгерлердің жаңа буыны қажет.

А. Б. Ахмеджановтың «Болашақ заңгерлердің кәсіби уәжін қалыптастырудың негізі ретінде білім мазмұнындағы халықтық дәстүрлер» диссертациялық зерттеуі – қазіргі қоғамда өзекті тақырыптардың бірі. Әрине, білім беру мазмұнын болашақ заңгерлердің кәсіби уәжін қалыптастырудың негізі ретінде қарастыру болашақ заңгерлердің кәсіби қажеттіліктерінің уәждемесін арттырары сөзсіз.

«Кәсіби құзыреттілік», «әлеует», «зияткерлік әлеует», «әлеуметтік хал-ахуал» ұғымдарының мәні және қолданылуының мәні жайында бірнеше еңбек жарық көрді. Бұл алдына қойылған міндеттерді жаңа жағдайларда шешуге қабілетті мамандар даярлауға бағытталған, білім беру жүйесін жаңғыртуда жүзеге асырылатын, ЖОО-да болашақ заңгерлерді дайындау проблемасына арналған диссертациялық зерттеу тақырыбының өзектілігін растайды.

А. Б. Ахмеджановтың диссертациясы – аяқталған ғылыми зерттеу жұмысы. Аталмыш жұмыста тұлғаның дамуы мен өзін-өзі дамытудағы философиялық, психологиялық және педагогикалық тұжырымдамалары және тұтас педагогикалық кеңістік әдіснамасы негізінде ЖОО-ның білім беру жүйесіндегі болашақ заңгерлердің субъектілік ұстанымының дамуының процессуалды ерекшеліктері әзірленді, бұл олардың азаматтығының қалыптасуын қамтамасыз етеді.

ЖОО-ның білім беру жүйесіндегі оқыту және тәрбиелеу жүйесінің тұжырымдамалық моделі ұсынылды; меңгеру деңгейлерінде және адамгершілік санаттарында көрсетілген білім беру жүйесінің жедел мақсаттары анықталды; оқыту және өзін-өзі тәрбиелеу субъектілері ретінде болашақ заңгерлерді дамыту тетіктері анықталды. Болашақ заңгерлердің кәсіби қажеттілігін білім беру мазмұнында қалыптастыру үшін салт-дәстүрлер мен әдет-ғұрыптарды тиімді пайдалану тәсілдері көрсетілді. Білім беру мазмұнын талдау арқылы, қазақ халқының салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыптары негізінде қарастырылды. Болашақ заңгерлердің кәсіпқойлығы

алғаш рет ғылым, инновация, сабақтастық, тұтастық, жүйелілік және т. б. пәндер жиынтығы болып табылады.

Ахмеджанов Асад Бисенгазиевичтің диссертациялық еңбегі ғылыми жаңалығымен, теориялық және практикалық маңыздылығымен ерекшеленеді және жоғары кәсіптік білім берудің теориясы мен практикасында маңызы бар дербес, аяқталған ғылыми зерттеу жұмысы болып табылады. Бірінші тараудағы деректік материалдардың ауқымдылығын және автордың жоғары білікті тарихи-педагогикалық талдауын, қазақ билерін үлгі ете отырып, қазақ ұлттық дәстүрлері негізінде болашақ заңгерлердің тәрбие процесіндегі психология мен халықтық педагогика тәжірибесінің конструктивілігіне жүгінгенін атап өткен жөн.

Ғылыми еңбекте библиографиялық материалдар жеткілікті қолданылған, көптеген деректер мен фактілерді айқын талдауымен ерекшеленеді, сауатты жазылған, ұқыпты рәсімделген. Оқу барысында 2018 жылы (10.09. 2018 ж. бастап 10.10.2018 ж. дейін) А.А. Кулешов атындағы Могилев мемлекеттік университетінде, сондай-ақ 2018 жылы Плеханов атындағы Ресей экономикалық университетінде ғылыми зерттеу тақырыбы бойынша ғылыми тағылымдамалардан өткен.

Тәжірибелік-эксперименталды жұмыс талапқа сай ұйымдастырылған және өткізілген. Алынған нәтижелердің айқындылығы мен негізділігі бастапқы теориялық ережелердің әдіснамалық негізділігімен, зерттеу міндеттерінде дұрыс әдістерді пайдаланумен, тәжірибелік-эксперименттік жұмыстың нәтижелерін өңдеуде математикалық статистика әдістерін пайдаланумен, нәтижелері арқылы зерттеу гипотезасын растаумен негізделген.

Зерттеу жұмысының нәтижелерін жариялау туралы жалпы мәліметтер: зерттеу тақырыбы бойынша жалпы ғылыми жарияланымдардың саны 9 мақала, оның ішінде 4 мақала – халықаралық және шетелдік конференциялардың материалдарында, 4 мақала – ҚР БҒМ БҒСБК ұсынған журналдарда, 1 мақала Scopus деректер базасына кіретін «Jornal of Intellectual Disability-Diagnosis and Treatment» журналында жарияланды.

Диссертацияның құрылымы ғылыми зерттеудің мәнін қисынды көрсетеді. Кіріспеден, үш тараудан, қорытындыдан, пайдаланылған әдебиеттер тізімі және қорытындыдан тұрады. А. Б. Ахмеджановтың диссертациясы ғылыми жаңалығы, жоғары теориялық және практикалық маңызы бар, логикалық аяқталған зерттеу жұмысы болып табылады; сондай-ақ диссертациялық жұмыстарға қойылатын талаптарға жауап береді. Осыған байланысты аталмыш диссертацияны 6D010300 – «Педагогика және психология» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алуға көпшілік алдында қорғауға ұсынамын.

Ғылыми кеңесші:

А. Кулешов атындағы ММУ

п.ғ.к., доцент

(колы)

Е.А. Башаркина

*Директор осужденной
Анна Викторовна Ерешбакиной*

